

INTRODUCTION TO MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

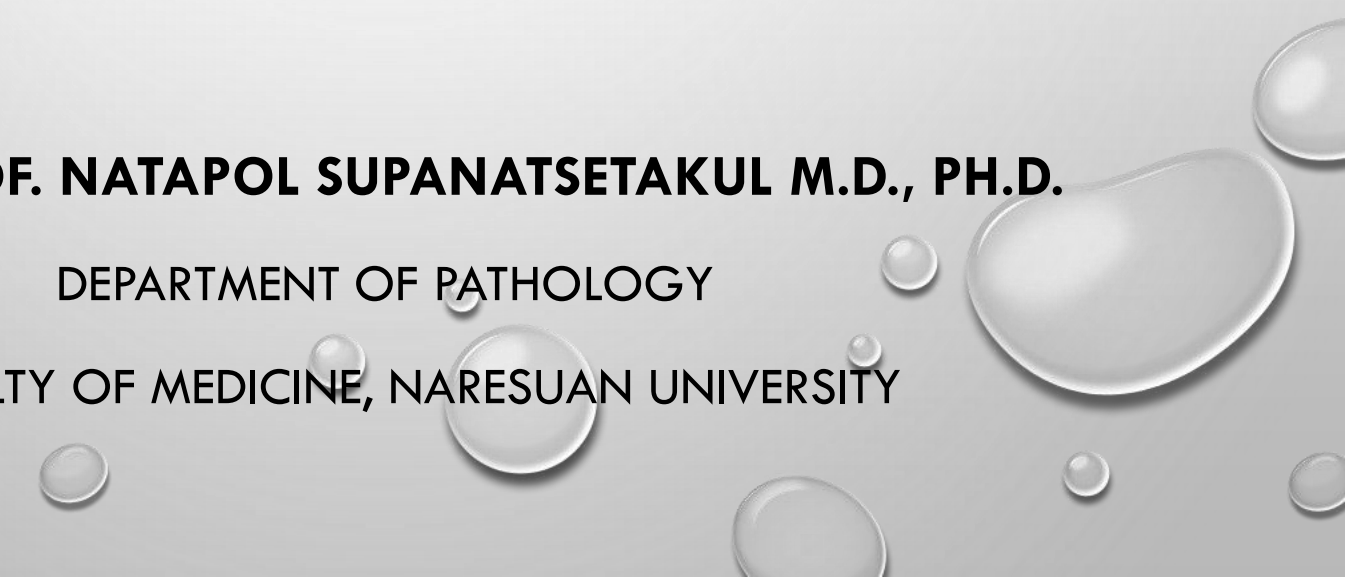
“INTRO MED TERM PATHO”

(สำหรับผู้สนใจทั่วไป)

ASSIST. PROF. NATAPOL SUPANATSETAKUL M.D., PH.D.

DEPARTMENT OF PATHOLOGY

FACULTY OF MEDICINE, NARESUAN UNIVERSITY

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง “INTRODUCTION TO MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY” ชุดนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้สนใจทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ทางด้านคำศัพท์ทางการแพทย์พื้นฐาน การสร้างคำศัพท์ และการเข้าใจความหมายศัพท์แพทย์ โดยเฉพาะคำศัพท์พื้นฐานทางด้านพยาธิวิทยา ซึ่งเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนรู้ชุดนี้ ได้ใช้ประกอบการเรียนการสอนนิสิตคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวรด้วย ดังนั้น ผู้ที่ได้เรียนรู้จากเอกสารชุดนี้จะสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่แพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างกันมากยิ่งขึ้น เกิดความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการรักษาได้เป็นอย่างดี และหากมีข้อผิดพลาด หรือมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้ผู้จัดทำทราบด้วยเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

หัวข้อเรื่อง

1. GENERAL MEDICAL TERMINOLOGY

- MEDICAL TERMS BUILT FROM WORD PARTS
- MEDICAL TERMS NOT BUILT FROM WORD PARTS

2. MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

- WORD CATEGORIES AND SUB-CATEGORIES

3. MEDICAL DICTIONARY

1. GENERAL MEDICAL TERMINOLOGY

คำศัพท์แพทย์ทั่วไป สามารถจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่

- คำศัพท์ที่สร้างจากส่วนประกอบของคำในภาษากรีก หรือภาษาละติน (TERMS BUILT FROM GREEK OR LATIN WORD PARTS)
- คำศัพท์ที่ไม่ได้สร้างจากส่วนประกอบของคำในภาษากรีก หรือภาษาละติน (TERMS NOT BUILT FROM GREEK OR LATIN WORD PARTS)

TERMS BUILT FROM GREEK OR LATIN WORD PARTS

ส่วนประกอบของคำ (WORD PARTS) ได้แก่

- คำอุปสรรค หรือ คำเสริมหน้า (PREFIX)
- คำปัจจัย หรือ อากม หรือ คำต่อท้าย (SUFFIX)
- รากศัพท์ (WORD ROOT)
- สระเชื่อมคำ (COMBINING VOWEL)
- รากศัพท์/สระเชื่อมคำ (COMBINING FORM)

CHARACTERISTICS OF A PREFIX

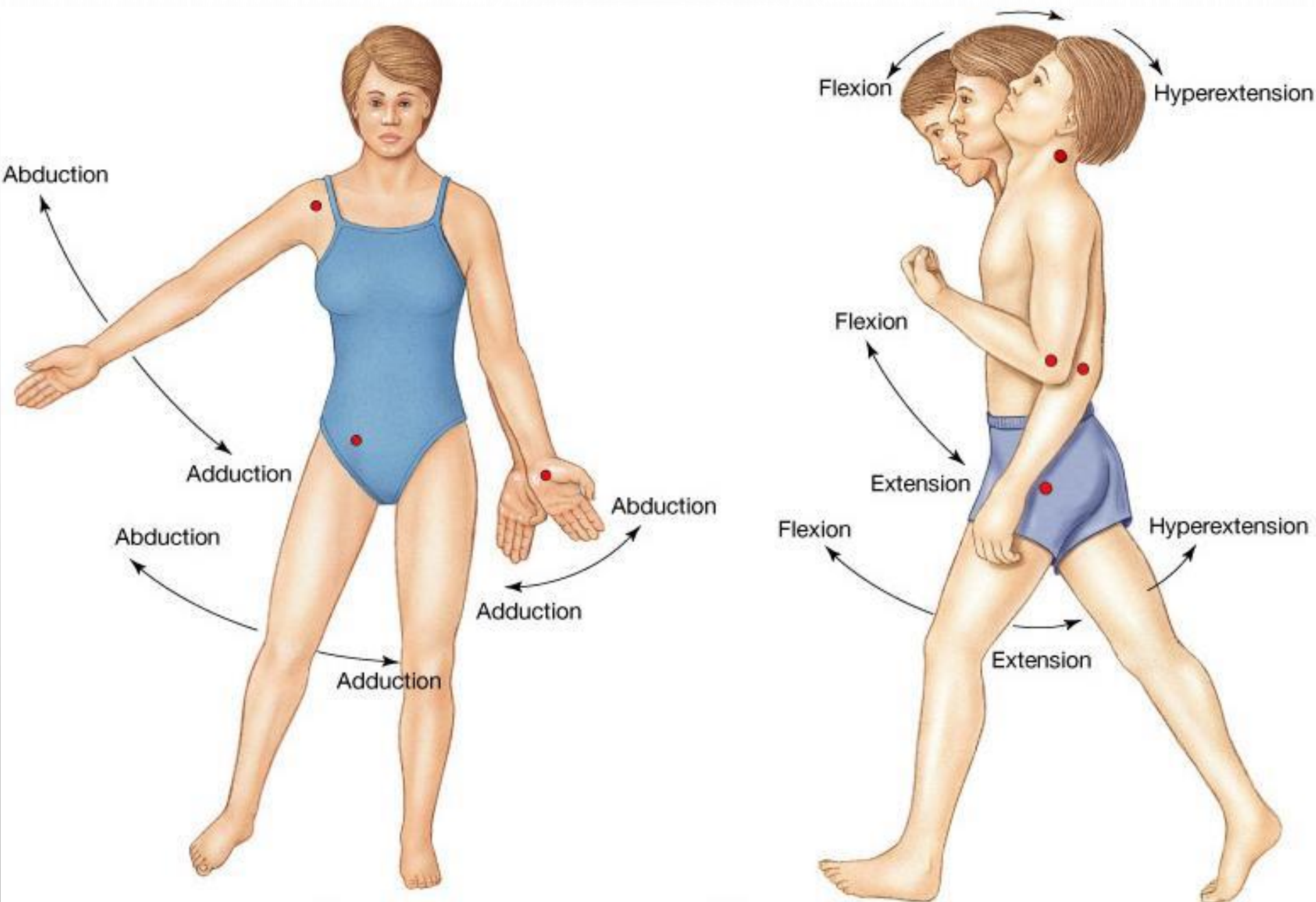
ลักษณะทั่วไปของคำเสริมหน้า (PREFIX)

- OPTIONAL WORD PART (มีหรือไม่มีก็ได้)
- APPEAR AT THE BEGINNING OF A WORD (ตำแหน่งวางไว้ที่ต้นคำศัพท์)
- MODIFY OR CLARIFY THE MEANING OF THE COMBINING FORM
- A SINGLE LETTER OR GROUP OF LETTERS THAT ENDS WITH A HYPHEN ตัวอย่างเช่น A-, AN-, ANTI-, HYPER-
- MORE THAN ONE PREFIX CAN BE COMBINED ตัวอย่างเช่น AN- (NOT) + ISO- (EQUAL) = ANISO- (UNEQUAL)

SOME COMMON PREFIXES

- PREFIXES FOR POSITION, DIRECTION, TIME (ตำแหน่ง, ทิศทาง, เวลา)

AB-, AD-	ABDUCTION, ADDUCTION
ENDO-, EXO-, EC-, ECTO-	ENDOTHELIUM, EXOGENOUS, ECTODERM
EPI- , SUPER-, SUPRA-, INFRA-, SUB-	EPIDERMIS, SUBCUTANEOUS
INTRA- , EXTRA-, INTER-	INTRAVENOUS, INTERCOSTAL
PERI- , PARA-, JUXTA-	PERICARDIAL, PARATHYROID, JUXTAGLOMERULAR
TRANS-, DIA-, PER-	TRANSLOCATION, DIAPYCNESIS, PERCUTANEOUS
PRE-, POST- , PRO-, RETRO-	PRENATAL, POSTNATAL, RETROGRADE
ANTE-, POST-	ANTEMORTEM, POSTPARTUM

SOME COMMON PREFIXES

- PREFIXES FOR AMOUNT, NUMBER, SPEED (ปริมาณ, จำนวน, ความเร็ว)

HYPER- HYPO-

HYPERTENSION, HYPONATREMIA

HEMI-

HEMIPLEGIA, HEMIPARESIS

UNI-, BI-, TRI-, TETRA-,

UNILATERAL, BILATERAL, TRISOMY,

QUADRI-, POLY-

TETRAPLOIDY, QUADRIPLEGIA,

POLYARTHRITIS

BRADY-, TACHY-

BRADYCARDIA, TACHYPNEA

SOME COMMON PREFIXES

- PREFIXES FOR DEGREE, SIZE, QUALITY (องศา, ขนาด, คุณภาพ)

A-, AN-

APHASIA, AKINESIA, ANESTHESIA

ANTI- , CONTRA-, COUNTER-

ANTIBIOTIC, CONTRACEPTIVE, COUNTERSTAIN

DE-

DEMENTIA, DEGENERATION

DYS- MAL-

DYSPHAGIA, MALNUTRITION

EU-

EUTHYROID, EUTHYMIA

NEO-

NEOPLASM, NEONATAL

RE-

RESPIRATION, REGENERATION

MACRO-, MICRO-

MACROCEPHALY, MICROSCOPE

CHARACTERISTICS OF A SUFFIX

ลักษณะทั่วไปของคำลงท้าย (SUFFIX)

- OPTIONAL WORD PART (มีหรือไม่มีก็ได้)
- APPEAR AT THE END OF A WORD (ตำแหน่งวางไว้ที่ต้นคำศัพท์)
- MODIFY OR CLARIFY THE MEANING OF THE COMBINING FORM
- A SINGLE LETTER OR GROUP OF LETTERS THAT BEGINS WITH A HYPHEN
(-E, -IA, -ION, -EMIA, -LYSIS)
- MORE THAN ONE SUFFIX CAN BE COMBINED ตัวอย่างเช่น IMMUNOLOGY สามารถเปลี่ยนคำลงท้ายเป็น -IC, -ICAL, -ICALLY ได้ตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำ

SOME COMMON SUFFIXES

- SUFFIXES FOR ADJECTIVES, “PERTAINING TO” (คำคุณศัพท์หมายถึง “ซึ่งเกี่ยวข้องกับ”)

-AC	CARDIAC	ซึ่งเกี่ยวข้องกับ	หัวใจ
-AL	INTESTINAL		ลำไส้เล็ก
-AR	MUSCULAR		กล้ามเนื้อ
-ARY	URINARY		ปัสสาวะ
-IC	PELVIC		เชิงกราน
-INE	UTERINE		มดลูก
-IVE	DIGESTIVE		การย่อยอาหาร
-OUS	VENOUS		เส้นเลือดดำ
-EAL	PHARYNGEAL		คอหอย

SOME COMMON SUFFIXES

- SUFFIXES FOR PROCESSES (กระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น)

-ATION	URINATION (กระบวนการขับถ่ายปัสสาวะ)
-ION	DIGESTION (กระบวนการย่อยอาหาร)
-GENESIS	ORGANOGENESIS (กระบวนการสร้างอวัยวะ)
-LYSIS	GLYCOLYSIS (กระบวนการย่อยสลายน้ำตาล)
-STASIS	HOMEOSTASIS (ภาวะสมดุล)
-THERAPY	RADIOTHERAPY (การรักษาด้วยรังสี, รังสีบำบัด)
-POIESIS	HEMATOPOIESIS (กระบวนการสร้างโลหิต)

SOME COMMON SUFFIXES

- SUFFIXES FOR DISEASES (โรค หรือภาวะความผิดปกติของร่างกาย)

-IA	PNEUMONIA (โรคปอดอักเสบติดเชื้อ)
-EMIA	HYPOXEMIA (ระดับออกซิเจนในเลือดต่ำกว่าปกติ)
-ISM	HYPERTHYROIDISM (ภาวะไทรอยด์ทำงานเกิน)
-ITIS	PHARYNGITIS (คอหอยอักเสบ)
-MEGALY	HEPATOMEGALY (ภาวะตับโต)
-OMA	LIPOMA (เนื้องอกของเนื้อเยื่อไขมัน)
-OSIS	PSYCHOSIS (โรคจิตเภท)
-PATHY	NEUROPATHY (โรคเส้นประสาท ระบบประสาท)

SOME COMMON SUFFIXES

- SUFFIXES FOR MEDICAL PROCEDURES AND DIAGNOSTICS (หัตถการการรักษา)

-TOMY	THORACOTOMY (การผ่าทรวงอก)
-ECTOMY	APPENDECTOMY (การผ่าตัดไส้ติ่งออก)
-STOMY	COLOSTOMY (การผ่าตัดระบายลำไส้ใหญ่)
-GRAPH, -GRAPHY, -GRAM	ELECTROCARDIOGRAPHY (EKG)
-METER, -METRY	SPIROMETER, AUDIOMETRY
-SCOPE, -SCOPY	MICROSCOPE, COLONOSCOPY
-PLASTY	RHINOPLASTY (ศัลยกรรมตกแต่งจมูก)
-CENTESIS	PERICARDIOCENTESIS

SOME COMMON SUFFIXES

- SUFFIXES FOR MEDICAL SPECIALTIES AND SPECIALISTS (สาขาวิชา)

-LOGY	PATHOLOGY	พยาธิวิทยา (สาขาวิชา)
-LOGIST	PATHOLOGIST	พยาธิแพทย์ (บุคลากร)
-LOGY	PSYCHOLOGY	จิตวิทยา (สาขาวิชา)
-LOGIST	PSYCHOLOGIST	นักจิตวิทยา (บุคลากร)
-IATRY	PSYCHIATRY	จิตเวชศาสตร์ (สาขาวิชา)
-IST	PSYCHIATRIST	จิตแพทย์ (บุคลากร)
-ICS	PEDIATRICS	กุมารเวชศาสตร์ (สาขาวิชา)
-ICIAN	PEDIATRICIAN	กุมารแพทย์ (บุคลากร)

SOME COMMON SUFFIXES

- SUFFIXES FOR SINGULAR AND PLURAL NOUNS (แสดงพจน์ของคำศัพท์)

เอกพจน์

CARCINOMA

GANGLION

LARYNX

BIOPSY

VERTEBRA

THORAX

TESTIS

OVUM

APPENDIX

FUNGUS

พหูพจน์

CARCINOMAS, CARCINOMATA

GANGLIONS, GANGLIAA

LARYNGES

BIOPSIES

VERTEBRAEE

THORACES

TESTES

OVAA

APPENDICES

FUNGII

CHARACTERISTICS OF A COMBINING FORM

ลักษณะทั่วไปของรากศัพท์/สระเชื่อมคำ (COMBINING FORM)

- FOUNDATION OF A WORD (ส่วนประกอบพื้นฐานสำคัญของคำศัพท์)
- CONTAIN THE PRINCIPAL MEANING OF A WORD (ความหมายหลักของคำศัพท์)
- A WORD ROOT AND A COMBINING VOWEL SEPARATED BY A FORWARD SLASH (CARDI/O, HEPAT/O, TUMOR/I)
- MORE THAN ONE COMBINING FORM CAN BE COMBINED:
 - CARDIOLOGY (หทัยวิทยา) = CARDI/O (หัวใจ) + -LOGY (ศาสตร์, วิทยา)
 - CARDIOVASCULAR (เกี่ยวกับหัวใจหลอดเลือด) = CARDI/O + VASCUL/O (หลอดเลือด) + -AR
 - OTORHINOLARYNGOLOGY (โสตศอนาสิกวิทยา) = OT/O (หู) + RHIN/O (จมูก) + LARYNG/O (กล่องเสียง) + -LOGY (ศาสตร์, วิทยา)

SOME COMBINING FORMS

ตัวอย่าง COMBINING FORMS ที่พบได้บ่อยในกลุ่มความหมายต่าง ๆ ได้แก่

- **COLORS**

CHLOR/O, CHROM/O, CYAN/O, ERYTHR/O, LEUK/O, MELAN/O, XANTH/O

- **BODY AS A WHOLE**

CEPHAL/O, CRANI/O, CERVIC/O, THORAC/O, ABDOMIN/O, LUMB/O, PELV/I,
VISCER/O, DORS/O, VENTR/O, ANTER/O, POSTER/O, MEDI/O, LATER/O,
PROXIM/O, DIST/O, DEXTR/O, SINISTR/O, HIST/O, CYT/O, KARY/O, NUCLE/O

SOME COMBINING FORMS

- **CNS:** CEREBR/O, ENCEPHAL/O, MENING/O, NEUR/O, SPIN/O, MYEL/O
- **EENT:** OPHTHALM/O, OCUL/O, OT/O, RHIN/O, NAS/O, OR/O, GLOSS/O, LINGU/O, LARYNG/O, PHARYNG/O
- **CVS:** CARDI/O, VAS/O, VASCUL/O, ARTERI/O, PHLEB/O, VEN/O, LYMPH/O, LYMPHADEN/O
- **RESPI:** PULMON/O, PNEUM/O, TRACHE/O, BRONCH/O, SPIR/O, OX/O

SOME COMBINING FORMS

- **GI:** GASTR/O, ENTER/O, DUODEN/O, COL/O, COLON/O, PROCT/O, AN/O, HEPAT/O, PANCREAT/O, CHOL/E, BIL/I, CHOLECYST/O, CHOLANGI/O
- **KUB:** NEPHR/O, REN/O, URETER/O, CYST/O, URETHR/O, UR/O
- **REPRO:** O/O, OOPHOR/O, SALPING/O, HYSTER/O, UTER/O, CERVIC/O, VAGIN/O, GYNEC/O, SPERM/O, ORCHI/O, ORCHID/O, PROSTAT/O
- **SKIN:** DERM/O, DERMAT/O, LIP/O, SQUAM/O, PIL/O, ONYCH/O
- **BONE:** OSTE/O, CHRONDR/O, ARTHR/O, MY/O, MUSCUL/O, TEN/O

การวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์

ตัวอย่าง

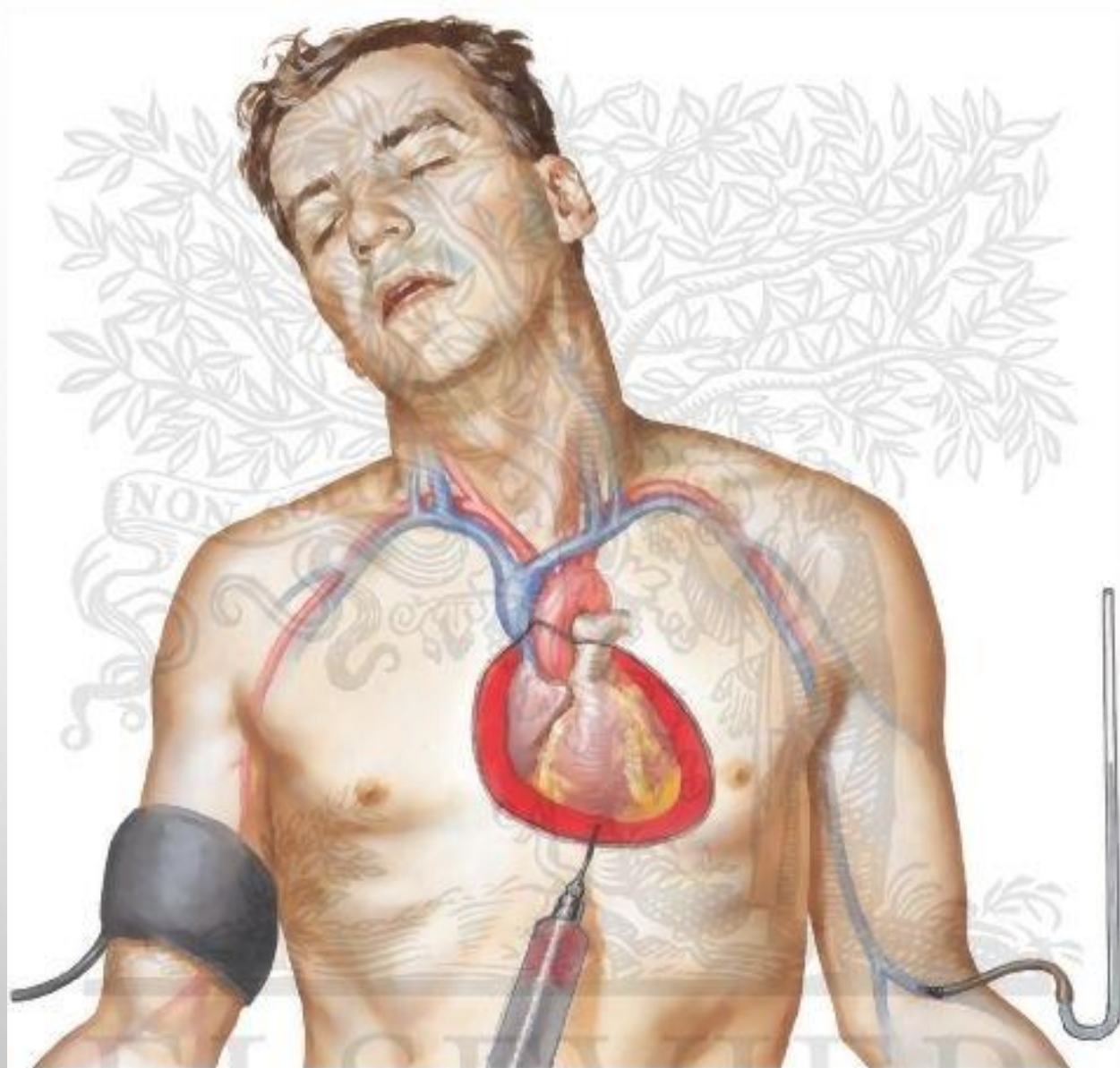
PERICARDIOCENTESIS

= PUNCTURE OF THE WALL OF PERICARDIUM TO DRAIN OFF FLUID.

= (หัตถการ) การเจาะถุงหุ้มหัวใจ (แพทยศาสตร์ 6 ส.ค. 2544)

ประกอบขึ้นจาก GREEK WORD PARTS

1. **PERI-** (PREFIX) = AROUND, SURROUNDING, อยู่รอบๆ, โดยรอบ
2. **CARDI/O** (COMBINING FORM) = HEART, หัวใจ
3. **-CENTESIS** (SUFFIX) = A PUNCTURE, การเจาะ (ดูดของเหลว)

F. Netter
M.D.

การวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์

ตัวอย่าง

HYPERCHOLESTEROLEMIA

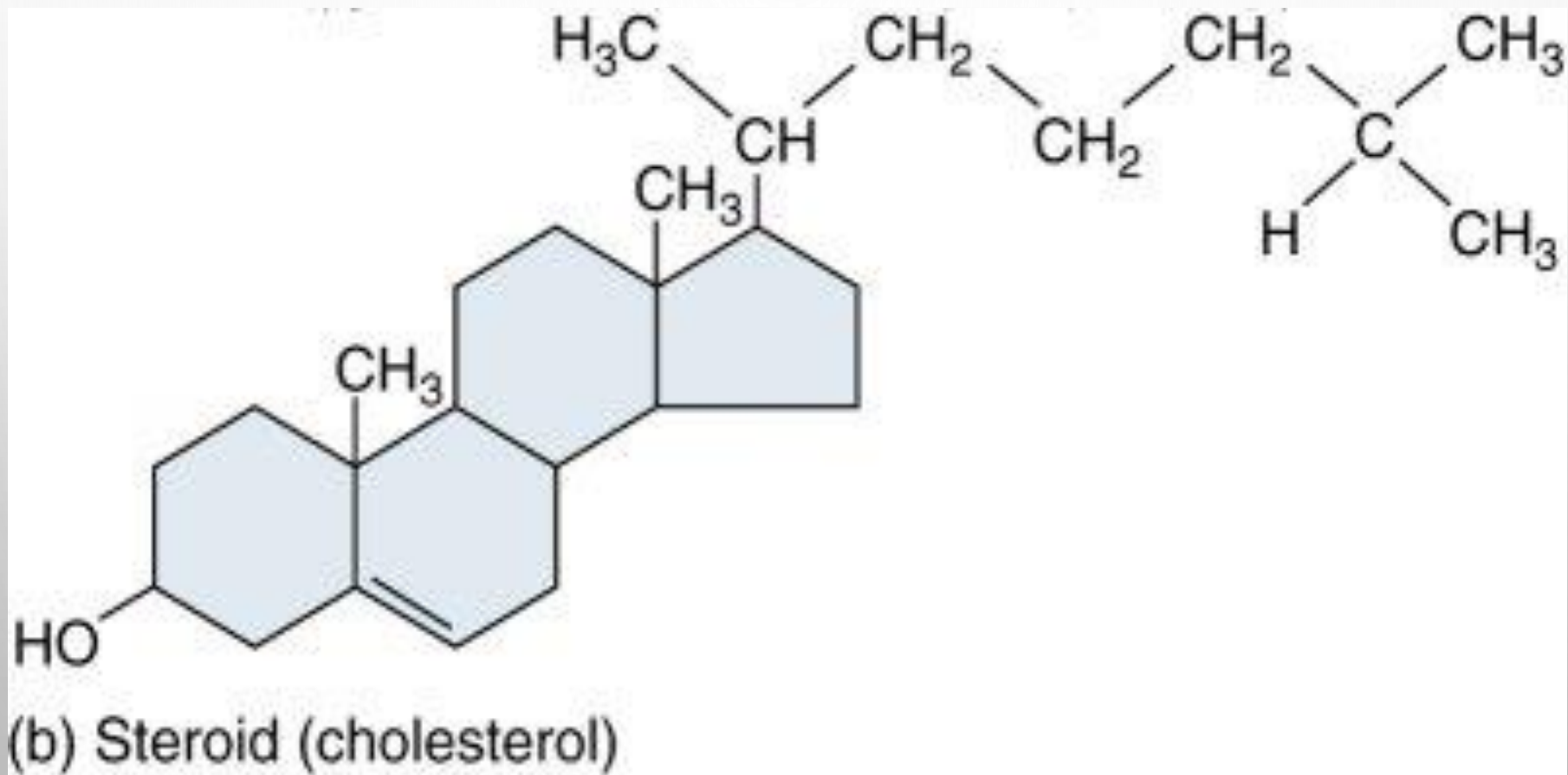
= AN EXCESSIVE AMOUNT OF CHOLESTEROL IN THE BLOOD

- ประกอบขึ้นจาก GREEK WORD PARTS

1. **HYPER-** = OVER, EXCESS มาก เกิน สูง

2. **CHOLESTEROL**: CHOL/E = BILE + STER/O = SOLID, ORIGINALLY FOUND IN GALLSTONES + -OL = ALCOHOL, CONTAIN HYDROXYL (-OH) GROUP

3. **-EM-** = BLOOD, **-EMIA** = CONDITION OF THE BLOOD

ANALYZING TERMS

1. TACHYCARDIA = TACHY- (เร็ว) + CARDI/O (หัวใจ) + -IA (ภาวะของ)
= ภาวะหัวใจเต้นเร็ว
2. HEPATECTOMY = HEPAT/O (ตับ) + -ECTOMY (การผ่าตัดออก)
= การผ่าตัดตับออก (ศัลยกรรมผ่าตัดตับ)
3. CHOLECYSTITIS = CHOL/E (น้ำดี) + CYST/O (ถุง) + -ITIS (การอักเสบ)
= ถุงน้ำดีอักเสบ
4. ERYTHROCYTE = ERYTHR/O (สีแดง) + -CYTE (เซลล์)
= เซลล์เม็ดเลือดแดง

ANALYZING TERMS

5. PATHOLOGY = PATH/O (โรค) + -LOGY (วิทยา)

= พยาธิวิทยา

6. PEDIATRICS = PED/O (เด็ก) + IATR/O (ผู้รักษา) + -ICS (ศาสตร์)

= กุมารเวชศาสตร์

7. PEDIATRICIAN = PED/O (เด็ก) + IATR/O (ผู้รักษา) + -ICIAN (แพทย์)

= กุมารแพทย์

8. COLONOSCOPY = COLON/O (ลำไส้ใหญ่) + -SCOPY (การส่องตรวจ)

= การส่องกล้องตรวจลำไส้ใหญ่

LONGEST MEDICAL WORDS

ลองวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้ โดยยังไม่ต้องเปิดพจนานุกรม

- PNEUMONOUltramicroscopicSilicoVolcanoConiosis
- HEPATICOCHOLANGIOCHOLECYSTENTEROSTOMIES
- ESOPHAGOGASTRODUODENOSCOPY (EGD)

“PNEUMONOUltramicroscopicSilicoVolcanoConiosis”

- ให้วิเคราะห์แยกส่วนประกอบของคำศัพท์ก่อน

PNEUMONO-ULTRA-MICROSCOPIC-SILICO-VOLCANO-CONI-OSIS

- ศัพท์บัญญัติที่บรรจุไว้ในพจนานุกรมศัพท์แพทย์แล้ว ได้แก่
 - PNEUMOCONIOSIS โรคฝุ่นจับปอด
 - SILICOSIS โรคฝุ่นหินจับปอด
- ดังนั้น รวมความได้เป็น

“โรคฝุ่นหินถ้าภูเขาไฟขนาดเหนือจุลทรรศน์จับปอด”

“HEPATICOCHOLANGIOCHOLECYSTENTEROSTOMIES”

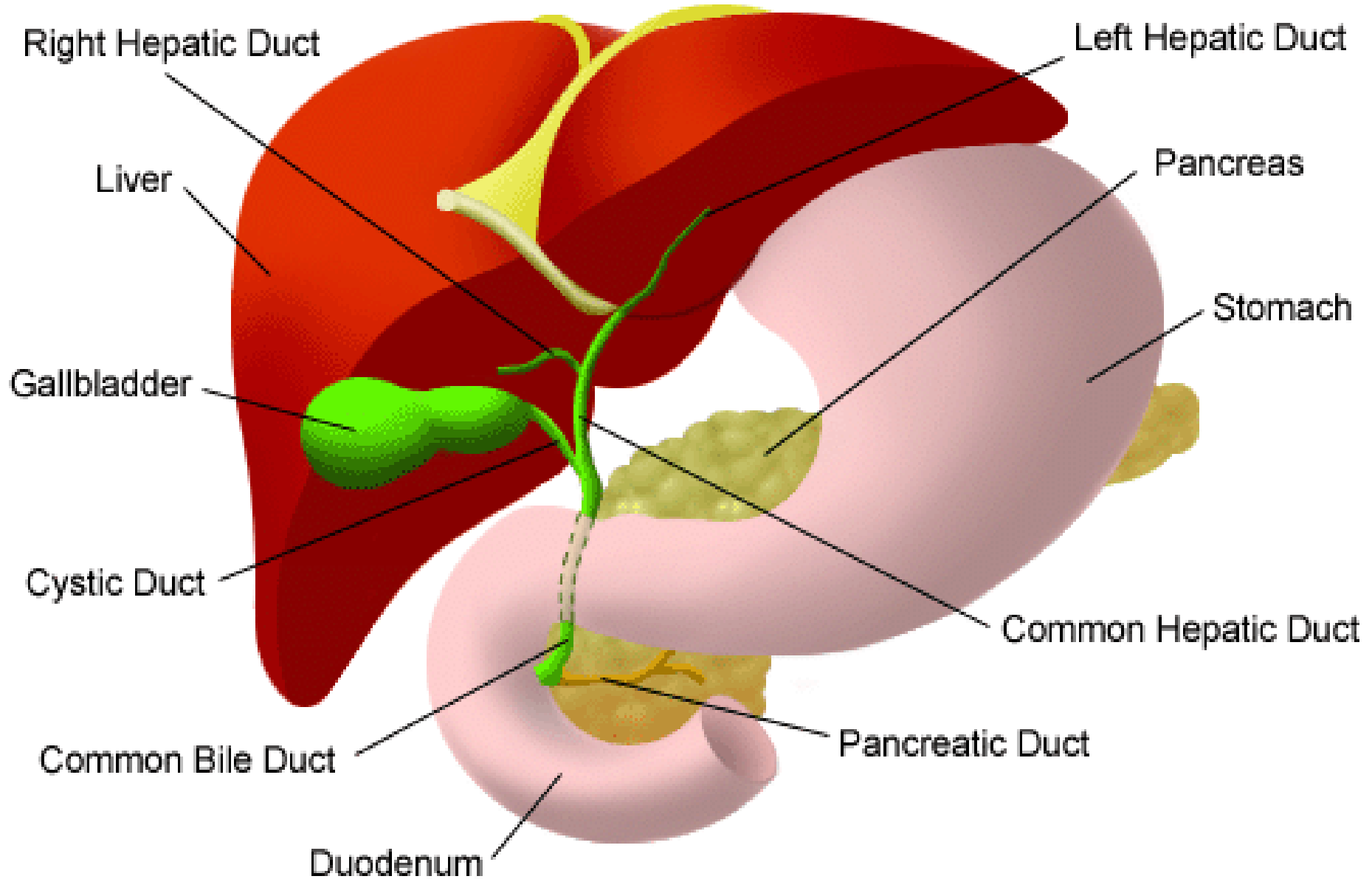
- ให้วิเคราะห์แยกส่วนประกอบของคำศัพท์ก่อน

HEPATICO-CHOLANGIO-CHOLECYST-ENTERO-STOMIES

- ศัพท์บัญญัติที่บรรจุไว้ในพจนานุกรมศัพท์แพทย์แล้ว ได้แก่
 - GASTROENTEROSTOMY ศัลยกรรมต่อกระเพาะกับลำไส้เล็ก
- ดังนั้น รวมความได้เป็น

“ศัลยกรรมเชื่อมต่อระหว่างท่อน้ำดีตับ ถุงน้ำดี และลำไส้เล็ก”

Biliary System

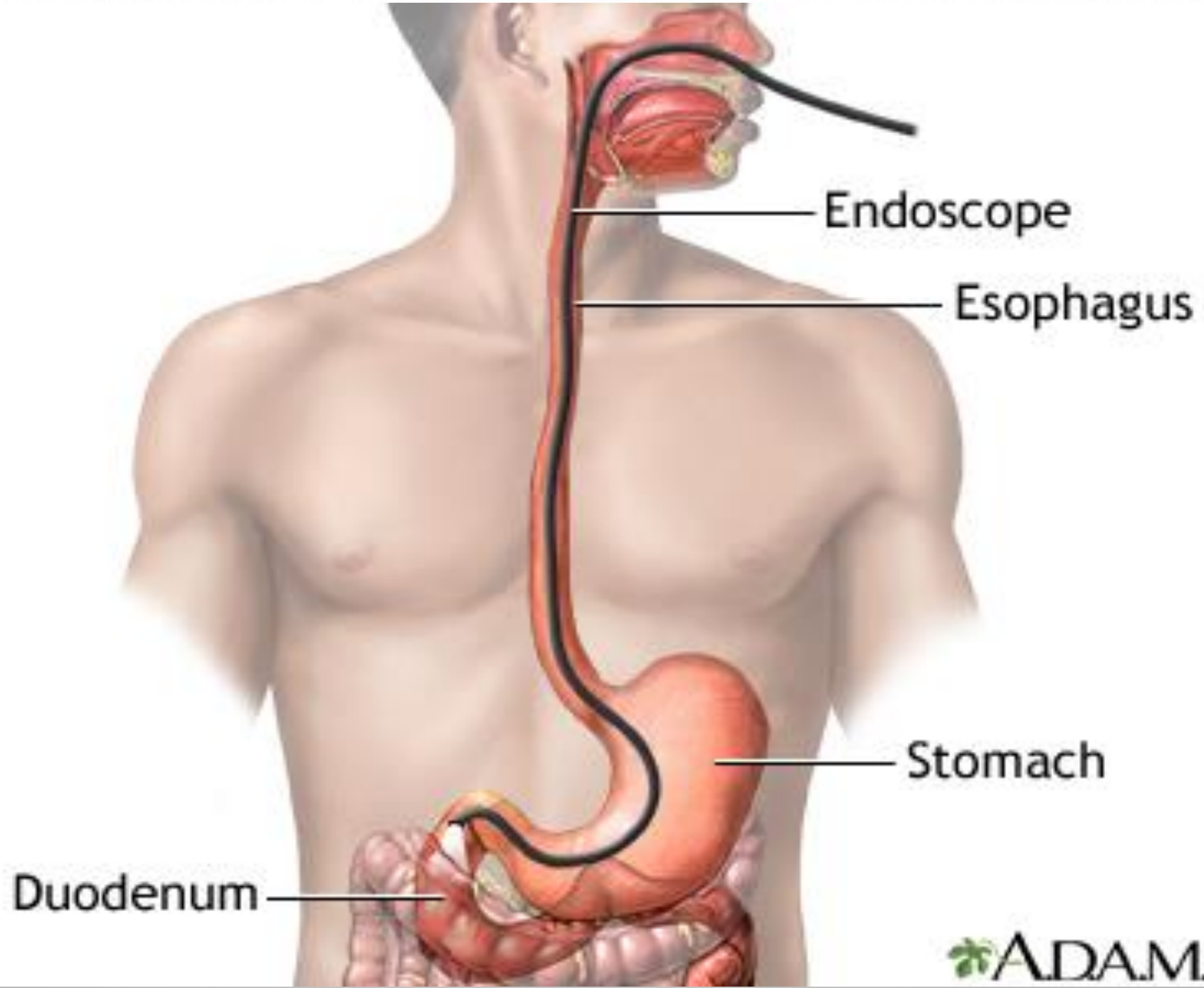
“ESOPHAGOGASTRODUODENOSCOPY (EGD)”

- ให้วิเคราะห์แยกส่วนประกอบของคำศัพท์ก่อน

ESOPHAGO-GASTRO-DUODENO-SCOPY (EGD)

- ศัพท์บัญญัติที่บรรจุไว้ในพจนานุกรมศัพท์แพทย์แล้ว ได้แก่
 - OESOPHAGOSCOPY การส่องกล้องตรวจหลอดอาหาร
 - GASTROSCOPY การส่องตรวจกระเพาะ
- ดังนั้น รวมความได้เป็น

“การส่องกล้องตรวจหลอดอาหาร กระเพาะอาหาร และลำไส้เล็กส่วนต้น”

TERMS NOT BUILT FROM GREEK OR LATIN WORD PARTS

- ชื่อบุคคล สถานที่ ตั้งขึ้นเพื่อเป็นเกียรติ, ระลึกถึง (EPONYM)
- คำย่อ, อักษรย่อ (ACRONYM, ABBREVIATION)
- ภาษาอังกฤษทั่วไปที่ใช้ในความหมายเฉพาะทางการแพทย์,
ชื่อเฉพาะทางการค้า (GENERAL ENGLISH)
- ภาษาต่างประเทศอื่น (OTHER LANGUAGES)

EPONYMS

คำศัพท์ที่สร้างขึ้นจากชื่อของบุคคลเพื่อเป็นเกียรติหรือระลึกถึง ตัวอย่างได้แก่

- ADAM'S APPLE LARYNGEAL PROMINENCE, ลูกกระเดือก
- ACHILLES TENDON CALCANEAL TENDON, เอ็นร้อยหวาย
- BABINSKI'S SIGN, REFLEX การตรวจปฏิกิริยารีเฟล็กซ์บริเวณฝ่าเท้า
- KERNIG'S SIGN การตรวจ NECK STIFFNESS, เยื่อหุ้มสมองอักเสบ
- DOWN SYNDROME กลุ่มอาการดาวน์, TRISOMY CHROMOSOME 21
- PARKINSON'S DISEASE, PARKINSONISM โรคพาร์กินสัน
- HEIMLICH MANEUVER ABDOMINAL THRUSTS (วิธีช่วยเหลือน้ำอาหารติดคอ)
- FOLEY CATHETER สายสวนปัสสาวะ
- ECHOCARDIOGRAPH, ECHO เครื่องตรวจหัวใจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง

ACRONYMS, ABBREVIATIONS

คำย่อ หรืออักษรย่อทางการแพทย์ ตัวอย่างได้แก่

- AIDS = ACQUIRED IMMUNE DEFICIENCY SYNDROME

HIV = HUMAN IMMUNODEFICIENCY VIRUS

- AML = ACUTE MYELOID/MYELOGENOUS LEUKEMIA

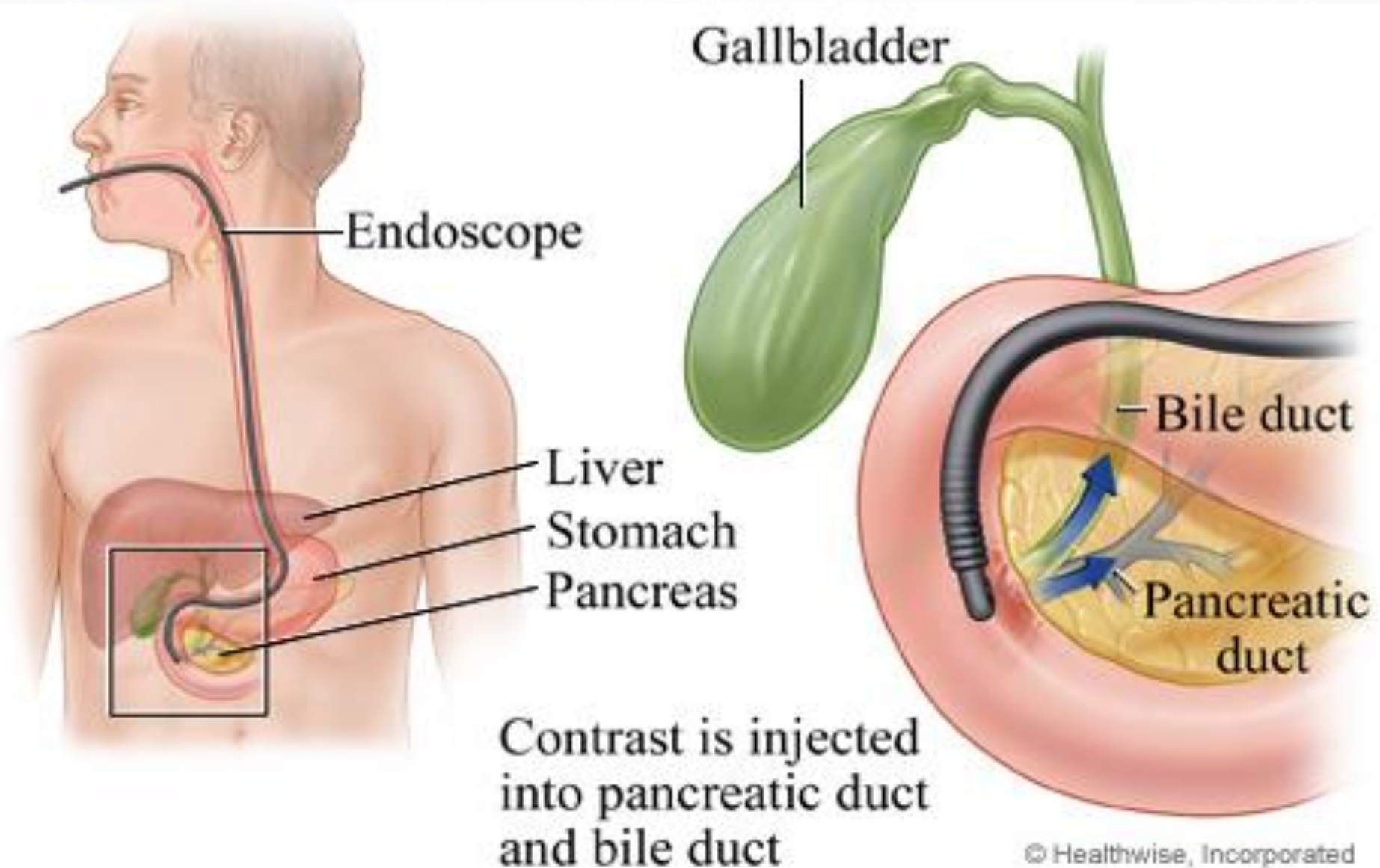
- CT, CAT = COMPUTED (AXIAL) TOMOGRAPHY

- CXR = CHEST X-RAY

- ERCP = ENDOSCOPIC RETROGRADE CHOLANGIOPANCREATOGRAPHY

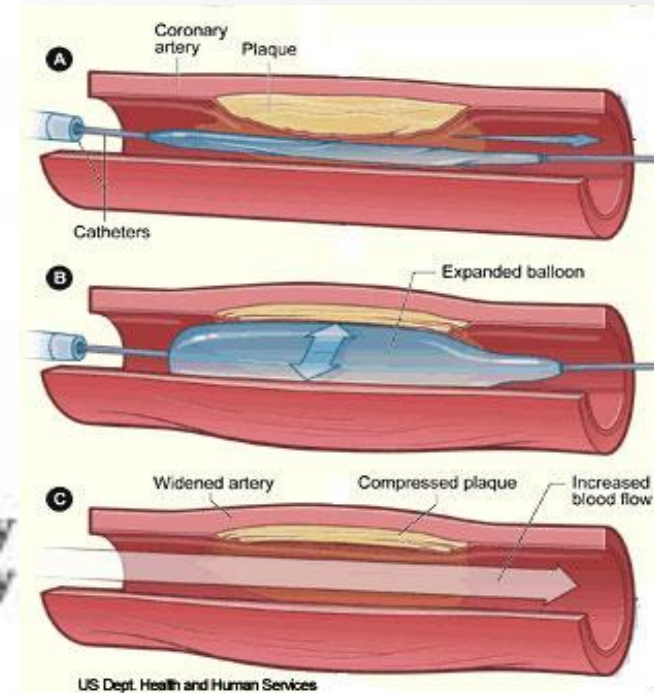
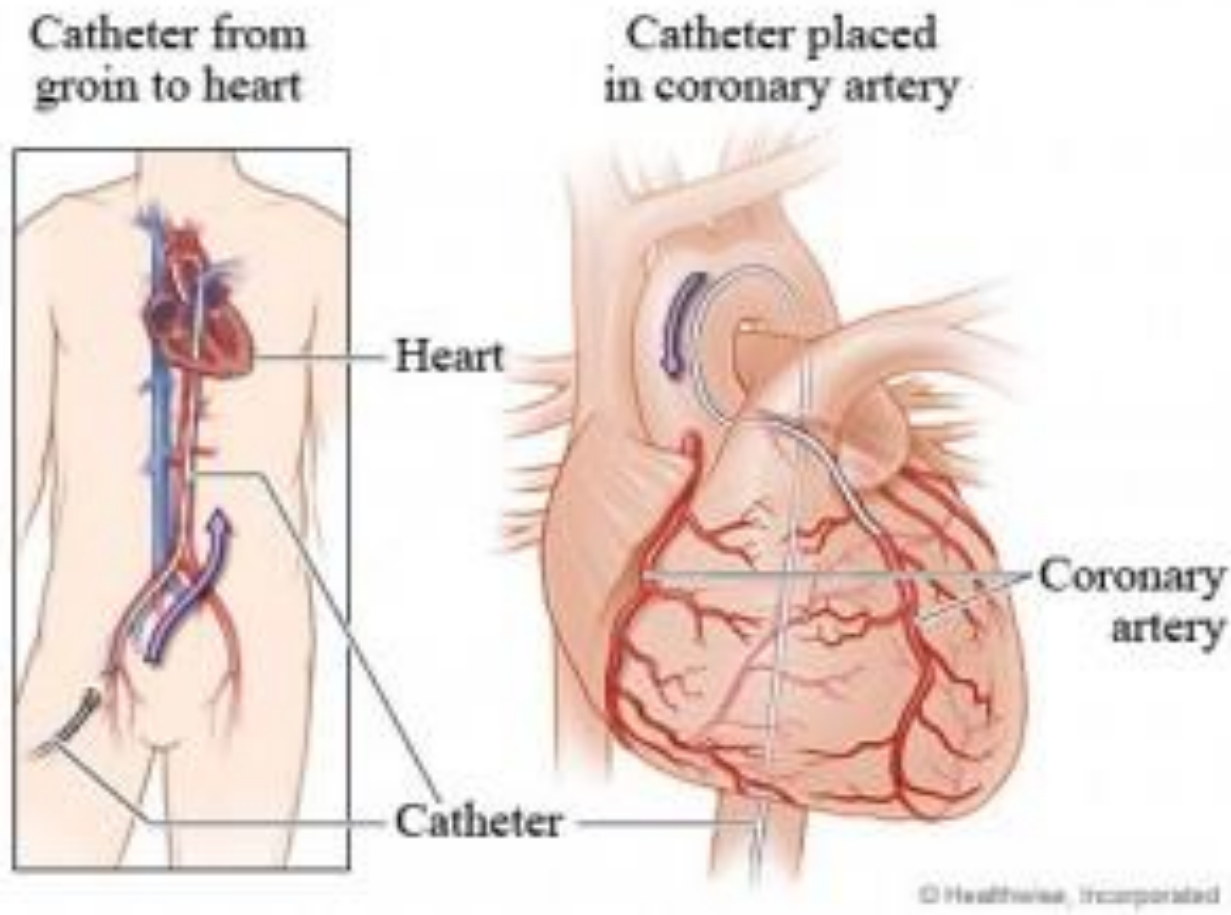
- PTCA = PERCUTANEOUS TRANSLUMINAL CORONARY ANGIOPLASTY

ERCP = endoscopic retrograde cholangioppancreatography

PERCUTANEOUS TRANSLUMINAL CORONARY ANGIOPLASTY

PTCA (BALLOON ANGIOPLASTY)

ACRONYMS

ปัญหาที่ต้องระวังในการใช้คำย่อ ได้แก่ ความเข้าใจผิด ความหมายคลาดเคลื่อน

- **PROBLEMS:** MISUNDERSTANDING, MISINTERPRETATION, UNOFFICIAL

ตัวอย่างเช่น “THE PATIENT HAD CA THREE YEARS AGO.” สามารถแปล

ความ “CA” ได้เป็น

A. CANCER

B. CARDIAC ARREST

C. CAR ACCIDENT

D. CHRONIC ALCOHOLISM

E. CONDYLOMA ACUMINATUM

GENERAL ENGLISH

คำศัพท์แพทย์ที่มาจากภาษาอังกฤษทั่วไป แล้วมาให้นิยามเฉพาะทางการแพทย์ เช่น

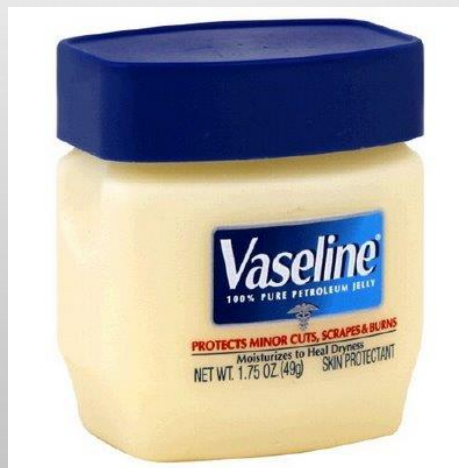
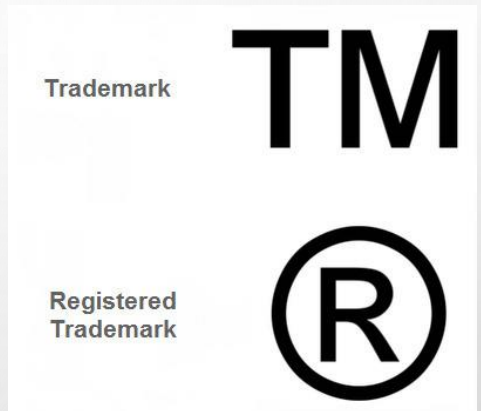
- **COMPLETE BLOOD COUNT (CBC) TEST**

- การตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด ได้แก่ RBC COUNT, WBC COUNT, HEMOGLOBIN, HEMATOCRIT, RED BLOOD CELL INDICES, PLATELET COUNT

- **ADRENALIN[®]**

- ชื่อการค้าของฮอร์โมน EPINEPHRINE หรือ ADRENALINE ซึ่งผลิตโดยบริษัท PARKE, DAVIS & CO ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อประมาณปี ค.ศ. 1900

- **FEVER, STRESS, SCREENING, SCAN** และคำอื่น ๆ ที่มีคำจำกัดความเฉพาะ รวมทั้งชื่อการค้าของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทางด้านการแพทย์

OTHER LANGUAGES

คำยืมจากภาษาต่างประเทศในคำศัพท์แพทย์ภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

- CUL-DE-SAC

A SACLIKE CAVITY, อวัยวะที่มีลักษณะเป็นกระเปาะ

มาจากภาษาฝรั่งเศส “CUL-DE-SAC” (BOTTOM OF THE BAG)

- ANTIBODY (AB)

สารภูมิต้านทาน, หรือเรียกว่า IMMUNOGLOBULIN (IG)

มาจากภาษาเยอรมัน “DER ANTIKÖRPER”

- ITAI-ITAI

โรคอิไตอิไตจากพิษของแคดเมียม

มาจากภาษาญี่ปุ่น “イタイイタイ病 ITAIIITAIBYŌ” แปลว่าเจ็บปวด

หัวข้อเรื่อง

1. GENERAL MEDICAL TERMINOLOGY

- MEDICAL TERMS BUILT FROM WORD PARTS
- MEDICAL TERMS NOT BUILT FROM WORD PARTS

2. MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

- WORD CATEGORIES AND SUB-CATEGORIES

3. MEDICAL DICTIONARY

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

หมวดคำศัพท์ย่อย (SUB-CATEGORY) ทางด้านพยาธิวิทยา ได้แก่

1. สาขาวิชา และผู้เชี่ยวชาญ
2. ขอบเขตเนื้อหาทางวิชาการ
3. ขอบเขตเนื้อหาทางการปฏิบัติงาน
4. อาการและอาการแสดง
5. โรคและภาวะความผิดปกติ
6. สาเหตุ พยาธิกำเนิด พยาธิสรีรวิทยา พยาธิสภาพ

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

1. สาขาวิชา และผู้เชี่ยวชาญ

- PATHOLOGY	- พยาธิวิทยา
- CYTOPATHOLOGY	- เซลล์พยาธิวิทยา
- CELLULAR PATHOLOGY	- พยาธิวิทยาระดับเซลล์
- HEMATOPATHOLOGY	- โลหิตพยาธิวิทยา
- NEUROPATHOLOGY	- ประสาทพยาธิวิทยา
- DERMATOPATHOLOGY	- ตจพยาธิวิทยา
- IMMUNOPATHOLOGY	- พยาธิวิทยาภูมิคุ้มกัน

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

1. สาขาวิชา และผู้เชี่ยวชาญ

- PATHOLOGY

- PATHOLOGIST

- CYTOPATHOLOGY

- CYTOPATHOLOGIST

- HEMATOPATHOLOGY

- HEMATOPATHOLOGIST

- NEUROPATHOLOGY

- NEUROPATHOLOGIST

- DERMATOPATHOLOGY

- DERMATOPATHOLOGIST

- IMMUNOPATHOLOGY

- IMMUNOPATHOLOGIST

- (...-พยาธิวิทยา)

- (...-พยาธิแพทย์, นัก...)

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

2. ขอบเขตเนื้อหาทางวิชาการ

- **พยาธิวิทยาทั่วไป (GENERAL PATHOLOGY):** เรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานของการเกิดโรคต่าง ๆ

CELLULAR PATHOLOGY, INFLAMMATION AND REPAIR, HEMODYNAMIC, NEOPLASIA, GENETIC, IMMUNE, ENVIRONMENT, NUTRITION PATHOLOGY

- **พยาธิวิทยาตามระบบของร่างกาย (SYSTEMIC PATHOLOGY):** เรียนรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามระบบของร่างกาย ได้แก่ ระบบหัวใจและหลอดเลือด (CARDIOVASCULAR), ระบบเลือดและน้ำเหลือง (HEMATO-LYMPHATIC), ระบบหายใจ (RESPIRATORY), ระบบทางเดินอาหาร (GASTROINTESTINAL), ระบบปัสสาวะ (URINARY), ระบบสืบพันธุ์ (REPRODUCTIVE) หรือรวมเรียกว่า GENITOURINARY, ระบบผิวหนัง หรือระบบปกคลุมร่างกาย (SKIN OR INTEGUMENTARY), ระบบประสาท (NERVOUS), ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ (MUSCULOSKELETAL), ระบบต่อมไร้ท่อ (ENDOCRINE), และโรคที่เกิดขึ้นกับตา หู คอ จมูก (โสต ศอ นาสิกวิทยา) EYE-EAR-NOSE-THROAT (EENT)

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

3. ขอบเขตเนื้อหาทางการปฏิบัติงาน

- ANATOMICAL PATHOLOGY (AP) = พยาธิวิทยากายวิภาค
- SURGICAL PATHOLOGY = ศัลยพยาธิวิทยา
- CLINICAL PATHOLOGY (CP) = พยาธิวิทยาคลินิก
- LABORATORY MEDICINE = เวชศาสตร์ชั้นสูง, เวชศาสตร์ทางห้องปฏิบัติการ
- FORENSIC PATHOLOGY, FORENSIC MEDICINE = นิติพยาธิวิทยา, นิติเวชศาสตร์
- AUTOPSY = การผ่าตรวจศพทั้งร่างกาย เพื่อศึกษาหรือพิสูจน์สาเหตุการเสียชีวิต
- NECROPSY = การผ่าตรวจเนื้อเยื่อและอวัยวะภายหลังการเสียชีวิต
- BIOPSY, TISSUE SAMPLING = การตรวจเซลล์และเนื้อเยื่อจากผู้ป่วยที่ยังมีชีวิตอยู่

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

3. ขอบเขตเนื้อหาทางการปฏิบัติงาน

- FINE NEEDLE ASPIRATION (FNA) = การเจาะดูดเซลล์และเนื้อเยื่อด้วยเข็มเล็ก

ตัวอย่าง คำศัพท์แพทย์ที่เกี่ยวข้องกับหัตถการต่าง ๆ ได้แก่

- การเจาะ การดูดตัวอย่างสารน้ำและของเหลวจากช่องในร่างกาย (-CENTESIS) เช่น ARTHROCENTESIS (การเจาะข้อ), ABDOMINAL PARACENTESIS (การเจาะระบายสารน้ำจากช่องท้อง), AMNIOCENTESIS (การเจาะน้ำคร่ำเพื่อตรวจทางพันธุกรรมในระหว่างตั้งครรภ์)
- การผ่าอวัยวะ (-OTOMY) INCISION, ผ่าตัดอวัยวะออก (-ECTOMY) EXCISION, หรือ ผ่าตัดเพื่อทำทางเชื่อมเปิดทางระบาย (-STOMY) เช่น การผ่ากระเพาะอาหาร (GASTROTOMY), การผ่าตัดกระเพาะอาหารออก (GASTRECTOMY), การผ่าตัดทำทางระบายจากกระเพาะอาหารออกทางหน้าท้อง (GASTROSTOMY), การผ่าตัดไส้ติ่งออก (APPENDECTOMY) เป็นต้น

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

4. อาการและอาการแสดง

- **อาการวิทยา (SYMPTOMATOLOGY):** คำศัพท์ที่เป็นชื่อเรียกอาการต่าง ๆ ได้แก่ PAIN, MYALGIA, OTALGIA (-ALGIA, -ALGESIA), ANGINA, ANGINA PECTORIS, NAUSEA, VOMITING, HEMATEMESIS (-EMESIS), DIARRHEA, RHINORRHEA, AMENORRHEA (-RRHEA), DYSURIA, DYSPHAGIA, DYSPNEA (DYS-), FEVER, WEAKNESS (-PARESIS), PARALYSIS (-PLEGIA), PALPITATIONS, LOSS OF SENSE OF SMELL (ANOSMIA) OR TASTE (AGEUSIA), ETC.
- **สัญญาณชีพ (VITAL SIGNS):** TEMPERATURE (T), HEART RATE (HR) หรือ PULSE RATE, RESPIRATORY RATE (RR), และ BLOOD PRESSURE (BP)
- **อาการแสดงที่ผิดปกติ (ABNORMAL SIGNS):** อาจพบเป็นคำศัพท์ชนิด EPONYM ตัวอย่างได้แก่ BABINSKI SIGN, KERNIG SIGN, KOPLIK'S SPOTS, BITOT'S SPOTS, MURPHY'S SIGN, ETC.

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

5. โรคและภาวะความผิดปกติ

คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่หมายถึง โรค หรือความผิดปกติของร่างกาย ได้แก่ DISEASES, DISORDERS, ABNORMAL CONDITIONS, SYNDROMES (กลุ่มอาการของโรค) สามารถจำแนกเป็นกลุ่มโรคต่าง ๆ (DISEASE CATEGORIES) ได้ดังต่อไปนี้

- CONGENITAL = โรคหรือความผิดปกติที่เป็นมาแต่กำเนิด
- HEREDITARY = โรคหรือความผิดปกติที่เป็นโรคทางพันธุกรรม
- DEGENERATIVE = โรคที่เกิดจากความเสื่อม ความชรา อายุที่เพิ่มมากขึ้น
- INFLAMMATION = โรคที่เกิดจากกระบวนการอักเสบ ตอบสนองของร่างกาย
- INFECTIOUS = โรคที่เกิดจากการติดเชื้อต่าง ๆ (เชื้อแบคทีเรีย, ไวรัส, รา) หรืออาจเป็น OPPORTUNISTIC = โรคติดเชื้อฉวยโอกาส, NOSOCOMIAL = โรคติดเชื้อจากโรงพยาบาล

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

5. โรคและภาวะความผิดปกติ

- HEMODYNAMIC DISORDERS = โรคที่เกิดจากความผิดปกติของสารน้ำ การไหลเวียนโลหิต
- NEOPLASTIC, GROWTH AND NEOPLASIA = โรคเนื้องอก และมะเร็ง
- ENVIRONMENTAL, NUTRITIONAL, OCCUPATIONAL = โรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อม, ความผิดปกติของการได้รับสารอาหาร และโรคจากการประกอบอาชีพ
- TRAUMA, ACCIDENT (MECHANICAL, PHYSICAL, CHEMICAL) = อุบัติเหตุ การบาดเจ็บ
- IMMUNOLOGIC = โรคที่เกิดจากความผิดปกติของระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย
- IDIOPATHIC = โรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุอย่างแน่ชัด หรือเป็นโรคที่เกิดขึ้นเฉพาะราย
- IATROGENIC = โรคที่เกิดจากการบำบัดรักษาของแพทย์ และบุคลากรทางด้านการแพทย์

MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

6. สาเหตุ พยาธิกำเนิด พยาธิสรีรวิทยา พยาธิสภาพ

- ETIOLOGY = สาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดโรค หรือความผิดปกติขึ้นในร่างกาย
- PATHOGENESIS (MECHANISM OF DISEASE) = พยาธิกำเนิด (กลไกการเกิดโรค)
- PATHOPHYSIOLOGY = พยาธิสรีรวิทยา (การทำงานของร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไป)
- PATHOLOGIC LESION, PATHOLOGY = รอยโรค, พยาธิสภาพของโรคที่เกิดขึ้น
- MACROSCOPIC PATHOLOGY, GROSS PATHOLOGY = การศึกษาพยาธิสภาพของโรคที่เกิดขึ้นในอวัยวะต่าง ๆ ด้วยตาเปล่า
- MICROSCOPIC PATHOLOGY, HISTOPATHOLOGY = การศึกษาพยาธิสภาพของโรคที่เกิดขึ้นในเซลล์และเนื้อเยื่อของอวัยวะ โดยผ่านกล้องจุลทรรศน์

หัวข้อเรื่อง

1. GENERAL MEDICAL TERMINOLOGY

- MEDICAL TERMS BUILT FROM WORD PARTS
- MEDICAL TERMS NOT BUILT FROM WORD PARTS

2. MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY

- WORD CATEGORIES AND SUB-CATEGORIES

3. MEDICAL DICTIONARY

พจนานุกรมศัพท์แพทย์

ในการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ทั่วไปและคำศัพท์แพทย์ สิ่งที่จะขาดไม่ได้เลยคือ การสืบค้นความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์แพทย์ซึ่งส่วนใหญ่มีที่มาจากภาษาต่างประเทศ จำเป็นต้องอาศัยพจนานุกรมเพื่อเรียนรู้และเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้อง พจนานุกรมที่เลือกใช้อาจจะเป็นพจนานุกรมภาษาเดียว (MONOLINGUAL) พจนานุกรมสองภาษา (BILINGUAL) หรือ พจนานุกรมหลายภาษา (MULTILINGUAL) ก็ได้ รวมทั้งรูปแบบพจนานุกรมในปัจจุบัน ถ้าเป็นพจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น APPLICATION, WEB-BASED, COMPUTER PROGRAM ก็จะสามารถสืบค้นคำศัพท์ได้อย่างสะดวกสบาย และมีประสิทธิภาพมากกว่าพจนานุกรมในรูปแบบหนังสือ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ที่สนใจ และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในฐานข้อมูลที่มีอยู่ได้อย่างไม่จำกัด พกพาสะดวก และสามารถใช้งานได้ทันที

พจนานุกรมศัพท์แพทย์

การเรียนรู้คำศัพท์แพทย์จากพจนานุกรม ตัวอย่างเช่น ในการใช้พจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (WWW.DICTIONARY.COM) สำหรับคำศัพท์ 1 คำ ควรที่จะเรียนรู้ และทราบ ข้อมูลของคำศัพท์ดังต่อไปนี้

1. ตัวสะกดคำศัพท์ที่ถูกต้อง
2. การออกเสียงคำศัพท์ที่ถูกต้อง (แสดงสัญลักษณ์ หรือมีเสียงประกอบ)
3. ชนิด และหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำศัพท์, ที่มาของคำศัพท์
4. ความหมายของคำศัพท์ และตัวอย่างการใช้งานในประโยค
5. คำศัพท์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือมีความหมายใกล้เคียง
6. คำศัพท์ในภาษาอื่น ๆ ที่มีความหมายเทียบเท่ากับคำศัพท์ที่สนใจ (แปลภาษา)

The screenshot shows the Dictionary.com website interface. At the top, there's a navigation bar with links to 'DICTIONARY.COM', 'THESAURUS.COM', 'MEANINGS', 'WORD GAMES', 'LEARN', 'WRITING', and 'WORD OF THE DAY'. Below this is a search bar and a trending section. The main content area displays the word 'fulgurant' as the 'WORD OF THE DAY' with its pronunciation [fuhl-gyer-uhnt] and a definition. A large advertisement for Allianz Care is visible on the right side of the page.

[mak-uh-neyt] 🔊

SEE DEFINITIONS & EXAMPLES MAY 06, 2021

See Today's Synonym

Allianz Care

สรุป

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง “INTRODUCTION TO MEDICAL TERMINOLOGY IN PATHOLOGY (INTRO MED TERM PATHO) สำหรับผู้ที่สนใจทั่วไป” ชุดนี้ ได้นำเสนอความรู้หลักพื้นฐานเกี่ยวกับคำศัพท์ทางการแพทย์ชนิดและส่วนประกอบของคำศัพท์ เพื่อการเข้าใจความหมายและการสร้างคำศัพท์ใหม่ นำเสนอตัวอย่างส่วนประกอบของคำที่พบได้บ่อย คำศัพท์พื้นฐานทางด้านพยาธิวิทยา รวมทั้งแนะนำการใช้งานพจนานุกรมเพื่อการสืบค้นความหมาย และการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติมได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากต้องการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม สามารถศึกษาได้จากหนังสือและตำราทางด้านวิทยาคำศัพท์แพทย์ (MEDICAL TERMINOLOGY) และพยาธิวิทยา (PATHOLOGY) ต่อไป

REFERENCE

ณตพล ศุกัญฐเศรษฐกุล. หลักพื้นฐาน
คำศัพท์เฉพาะทางด้านการแพทย์
(พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณ
การพิมพ์ 3; 2560.